

(Софонії, 1:7-16)

Спасителю наш, поблагослови нас на вивчення Твого Слова.
Амінь.

Дорогі наші друзі, ми продовжуємо вивчати Книгу пророка Софонії. Минулого разу ми зупинилися на 7-му вірші 1-го розділу цієї книги, в якому Софонія проголошує:

"Замовкни перед Господом Богом, бо близько день Господній. Господь бо жертву приготував і посвятив Своїх покликаних".

/Соф.1:7/

Ось як я розумію це звернення: "Тихше, тихше! Не галасуйте і не розмовляйте! Замовкніть! І не протестуйте. Ви знаходитеся в присутності живого Бога". Сьогодні людям вельми бракує благоговіння та належної поваги до Бога. Поширена думка про те, що Ісус Христос є нашим приятелем, що Бог - це особа, що займає високу посаду і про яку ми можемо говорити дуже легковажно, є абсолютно помилковою.

Друже мій, запевняю тебе: наш Бог - це святий Бог. Якщо ми насмілимося бодай трішечки наблизитися до Нього, ми повинні впасти ниць перед Ним через те, ким Він є. Він - великий Бог, Творець усього всесвіту, а ми - лише маленькі створіння.

"Замовкни перед Господом Богом!" - наказує пророк. Чому? "Бо близько день Господній". Це перша згадка про "день Господній" в цій книзі. Тут день Господній головним чином представлено як час покарання. Якщо ви маєте бажання визначити його місце в програмі Божій, зазначу, що тут мова йде про період великих страждань та великої скорботи. Саме цим періодом розпочнеться день Господній.

Сьогодні ми живемо в день Ісуса Христа, в день Господньої благодаті. День Господній розпочнеться тоді, коли церква полишить цю землю. Тоді Бог почне здійснювати покарання.

Однак ще до цього дня, який настане в майбутньому, вже були часи в історії Ізраїлю, подібні до дня Господнього. Коли врешті-решт прийшло військо Навуходносора, воно захопило Єрусалим, зруйнувало його та практично стерло це місто з лиця землі. Вавилонське військо залишило позаду себе сплюндрований і оголений край. Якщо ви сьогодні приїдете до Ізраїлю, ви побачите там дуже мало дерев. Так, мені відомо, що жителі Ізраїлю повисаджували мільйони дерев. Але повсюди в тім краї ви побачите абсолютно голі пагорби. Колись ці пагорби були рясно вкриті лісами та виноградниками. Це дійсно був щедрий край, край молока і меду. Але сьогодні він не є таким. Наслідки скоєного ворогами збереглися до наших днів. Після вавилонської навали, очолюваної Навуходносором,

прийшло військо мідян та персів. Потім Ізраїльський край завоював Олександр Великий, і, нарешті, Рим. Одне вороже військо за одним захоплювали цей край. Більшу частину дерев було вирубано й земля лишилася практично повністю оголеною. Бог дуже ясно проголосив про Свій намір покарати цей край – і Він зробив це. Ознаки цього лежать на тому краї донині. Така кара впаде на цих людей з настанням дня Господнього. Проте існуючі ознаки не повністю задовольняють цьому пророцтву. Пророк Софонія дуже ясно говорить про те, що день Господній має ще настати в майбутньому, що він закінчиться тоді, коли прийде Господь Ісус Христос і встановить на цій землі Своє царство.

З неприхованим ідким сарказмом пророк Софонія говорить: "Господь бо приготував жертву і посвятив Своїх покликаних". Зазначу, що "покликани", тобто гості, будуть принесені у жертву, а жертва – це кара, що впаде на цей народ. Устами пророка Бог проголошує:

"І станеться в день Господньої жертви: Я покараю князів і синів царських, і всіх тих, що вдягаються в чужоземну одягу".

/Соф.1:8/

Тут сказано про те, що правителі Ізраїлю відвернулися від Бога. Аби переконатися в цьому, вам достатньо пригадати часи правителя Седекії. Він був останнім царем Ізраїлю. Його власних дітей було вбито безпосередньо в його присутності. Він бачив смерть своїх дітей, а після цього йому викололи очі. Про це ми дізнаємося з 24-го та 25-го розділів Другої Книги царів. Це було дуже суворою карою, однак вони завчасно були попереджені Богом. Для цих людей ті події були схожі на день Господній. Бог проголошує:

"Я скараю того дня всіх, що через поріг скачуть, що наповнюють дім свого пана насильством і шахрайством".

/Соф.1:9/

Доктор богослов'я Чарльз Файнберг наводить таке пояснення цих рядків: "Тут йдеться про завзяття слуг багатія, з яким вони висकाкують зі своїх осель, аби грабувати інших людей та збільшувати маєток свого хазяїна". Тут йдеться про тих, хто захоплював і привласнював чужу землю та чужі домівки. В ті часи сталося ось що: чисельний середній клас повністю зник, лишилися тільки дуже багаті та дуже бідні. Немає сумнівів у тому, що сучасне суспільство рухається в аналогічному напрямку. Бог говорить, що Він покарає людей за те, що вони коять.

"І буде в той день, – слово Господнє, – крик голосний піде від Рибної брами, лемент з Нового міста, з пагорбів страшений гуркіт".

/Соф.1:10/

"І буде в той день", - цілком зрозуміло, що тут сказано про день Господній.

"Крик голосний піде від Рибної брами". Рибна брама сьогодні відома під назвою Дамаської брами. Саме через цю браму приносили на продаж рибу, виловлену в Галілейському озері та річці Йордан. Вона знаходиться з північної сторони Єрусалиму.

"Піде лемент з Нового міста, з пагорбів страшений гуркіт". Нині Дамаська брама стоїть у низині. Як вам відомо, Єрусалим з усіх боків оточений високими пагорбами. Пророк Софонія говорить тут про те, що куди б не вирушили жителі міста, повсюди лунатиме лемент і голосіння людей, коли кара Божа впаде на них.

"Ридайте, мешканці Мектешу, бо понищений буде весь купецький народ, будуть вигублені всі, хто важить срібло".

/Соф.1:11/

У перекладі слово "Мектеш" означає "ступа". Вважають, що так називалося місце в Єрусалимі, де був розташований базар. Я не впевнений в цьому, але можливо це місце знаходилося в долині виробників сиру. Ця долина тягнулася біля храму там, де сьогодні стоїть стіна Плачу. Для базару це було дуже вигідне місце. "Ридайте, мешканці Мектешу, бо понищений буде весь купецький народ, будуть вигублені всі, хто важить срібло". Бог проголошує:

"І станеться часу того: Я обшукаю Єрусалим зі світлом і покараю тих мужів, які задубіли на дріжджах своїх, і що говорять у серці своєму: "Господь ані добра, ані зла не чинить!"

/Соф.1:12/

"І станеться часу того: Я обшукаю Єрусалим зі світлом". Це буде схоже на пошуки з потужним ліхтарем у руках особи, що сховалася у темному приміщенні. Бог говорить: "Я маю намір ретельно обшукати весь Єрусалим. Я витягну на світ все зло, всі гріхи його мешканців".

"І покараю мужів, які задубіли на дріжджах своїх". Тут вжито ідіоматичний вираз, який відповідає, на мою думку, сучасному сталому виразу: "Не хвилюйся, не бери до серця!". Цим людям не було чого хвилюватися. Вони жили у багатому суспільстві й були впевнені, що все гаразд. Вони не вірили, що будуть покарані. Так само і сьогодні люди не вірять, що кара Божа впаде на них.

"Я покараю тих, що говорять у серці своєму: "Господь ані добра, ані зла не чинить!" Вони з впевненістю казали: "Бог нічого не робить. Він ніяк не прореагує на наші вчинки". Авакума дуже непокоїло таке питання: "Боже, чому Ти не реагуєш на все це зло й нічого не робиш?" Бог відповів пророку: "Ти неправий. Я роблю дещо". І коли до Авакума

надійшло видіння і він побачив, що в дійсності робить Бог, він з благанням звернувся до Бога бути милостивим до його народу. Чимало людей кажуть сьогодні: "Надалі я ігноруватиму Бога. Він не робить нічого доброго. Він не робить нічого поганого". Ставлення таких людей до Бога є цілковитою байдужістю. Звичайно, така позиція приводить до мерзенного висновку про те, що Бог є мертвий. Зауважу, що люди суспільства високого матеріального достатку можуть легко дійти такого висновку, оскільки вони заявляють: "Бог нам не потрібен взагалі!" Вони вважають, що Бог не робить нічого хорошого і нічого поганого. Він взагалі нічого не робить, вважають вони. Але тут вони припускаються дуже великої помилки. Пророк Софонія дуже добре пояснить це нам. Він провіщає:

"Тому багатство їхнє піде на розграбунок, а їхні дома - на руйнування. І будуть вони будувати дома, та жити в них не будуть; насадять виноградники, але вина з них пити не будуть".

/Соф.1:13/

"Тому багатство їхнє піде на розграбунок". Награбоване та накопичене ними багатство буде забране в них в такий само спосіб, як вони здобули його.

А їхні дома - на руйнування" - іншими словами, міста краю стануть містами-привидами.

"І будуватимуть вони дома, та жити в них не будуть; насадять виноградники, але вина з них пити не будуть". Бог надав жителям цього краю такий закон: якщо людина садила виноградник, вона не могла піти на війну доти, доки не скуштувала плодів висадженої лози. Інший закон звільняв чоловіка, що одружився, від служби у війську впродовж одного року після весілля. Однак тут Бог говорить, що вони садитимуть виноградники, але не питимуть вина з них через те, що вони згрішили. Вони не зможуть уникнути служби у війську. Навіть одружені чоловіки відразу після весілля повинні будуть іти у військо, оскільки вороги насуватимуться, неначе повінь. Пророк говорить:

"Господній день великий близько! Близько, надходить вельми швидко! О голос у день Господній! Тоді гірко кричатиме навіть хоробрий."

/Соф.1:14/

"Господній день великий близько!" - проголошує Софонія. Великий день Господній - це майбутній період великих страждань і великої скорботи. За часів Софонії після царя Йосії в південному царстві вже ніколи не було хорошого правителя. Кожний наступний цар був поганим. Єгоахаз, Єгояхім, Седекія - кожен з них був лютим і жорстоким царем. І ось тепер кара впаде на народ за те, що

він відвернувся від Бога. Проте вони переживуть тільки маленьку частину того, що очікує на них у майбутньому, коли настане великий день Господній.

Пророк говорить: "Близько день Господній великий, надходить вельми швидко! О голос у день Господній! Тоді гірко кричатиме навіть хоробрий". Інакше кажучи, наповниться реальністю ідея Стіни Плачу. І це триватиме аж до закінчення періоду великих страждань, адже Ізраїль ніколи не знатиме миру, поки не прийде Князь миру й народ Ізраїлю не визнає свого Месію. Пророк говорить:

"День гніву - день той, день смутку й печалі, день нищення і руйнування, день темряви і мряки, день хмари й густої пільми".

/Соф.1:15/

Доктор богослов'я Чарльз Файнберг, визначний знавець староеврейської мови, привертає нашу увагу до багатьох речей, які ми, як правило, не помічаємо. Дуже рекомендую вам ознайомитися з його книгою, присвяченою малим пророкам. Що стосується цих рядків, він указує на гру слів, яка, звичайно, втрачається при перекладі. Ось що він пише: "Староеврейською мовою слова "нищення" та "руйнування" звучать майже однаково: "шоа" та "умшоа"; вони підкреслюють монотонність та повноту нищення і руйнування. Однак, зауважу, що українською мовою ми маємо також вельми точну картину: це буде "день смутку й печалі, день нищення та руйнування, день темряви і мряки, день хмари і густої пільми".

Пророк Софонія говорить тут про суворість та силу Божої кари, що впаде на народ. Цілком природно постає питання: Як може Бог любові робити таке? Невдовзі ви переконаєтеся, що відповідь на це запитання подібна до історії, яку я розповів вам на початку передачі - про батька, котрий доставив свою маленьку дочку до лікарні для хірургічної операції. Цю історію можна представити і в такий спосіб, що батько виглядатиме дуже жорстокою людиною, яка поклала свою дитину під ніж. Однак в дійсності всі його дії були продиктовані любов'ю до дочки. Великий день гніву буде карою Божою, однак в ньому присутня Божа любов. Що б не відбувалося, Бог є любов. Нагадаю вам про той флюгер над будинком фермера, на якому було написано: "Бог - це любов". Фермер пояснював цей напис: "Звідки б не дув вітер, Бог є любов".

Друзі мої! Не забуваймо про цю велику істину. Якщо Господь допускає в нашому житті якісь переживання чи печалі, це тому, що Він є Любов і в любові Своїй Він бажає спасіння для нашої безсмертної душі. Навіть здійснюючи суворе покарання, Бог залишається Богом любові. І Бог карає через те, що покарання зла для Нього є нагальною необхідністю. Бог

повинен робити це, аби бути вірним Самому Собі. Бог не може бути хорошим для Своїх створінь, якщо Він не робитиме цього. Якщо Бог дозволить злу існувати у вічності, якщо Він не каратиме гріх, якщо кожен з нас у вічності страждатиме від хвороб та розчарування, тоді я не повірю, що Він є Богом любові. Однак, якщо ви скажете мені, що Бог покарає гріх, що Його кара буде суворою і невідвратною, що Він повністю видалить гріх та зло зі Свого всесвіту, я скажу: "Алілуя!" І я повірю, що Він є Богом любові, навіть коли Він робитиме це. Пророк далі говорить, що то буде

"день сурми та бойового крику проти твердинь-міст та проти башт високих".

/Соф.1:16/

Під час поневірянь синів Ізраїлю в пустелі Бог наказав їм виготовити сурми. Було встановлено декілька сигналів, що подавалися сурмачами. Згадавши кілька способів використання двох срібних сурм, в десятому розділі Книги Числа Бог говорить: "Коли підете у вашому краї проти ворога, що натискає на вас, то засурмите в сурми на сполох, і згадається про вас перед Господом, Богом вашим, і врятуєтеся від ворогів ваших". /Чис.10:9/ Софонія провіщає настання "дня сурми". Вони сурмитимуть на сполох, але Бог не врятує їх. Чому? Тому, що Він має намір покарати їх. Бог має намір віддати їх у руки ворогів, а не захистити їх від ворога. Настане "день сурми та бойового крику проти твердинь-міст та проти башт високих".

Про що далі мовиться в цьому значному пророцтві пророка Софонії, ми визнаємо з нашої наступної радіопередачі. До нових зустрічей в ефірі. Нехай Господь вас благословить.